

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

9 novembre 2004

RÉVISION DE LA CONSTITUTION

Proposition de modification de la terminologie de la Constitution

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE RÉVISION DE LA CONSTITUTION
ET DE LA RÉFORME DES INSTITUTIONS
PAR
MME **Marie-Claire LAMBERT**

SOMMAIRE

I. Exposé introductif de l'auteur de la proposition	3
II. Discussion générale	3
III. Votes	5

Document précédent :

Doc 51 **1326/ (2003/2004)** :
001 : Proposition de M. De Croo

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

9 november 2004

HERZIENING VAN DE GRONDWET

Voorstel tot wijziging van de terminologie van de Grondwet

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE HERZIENING
VAN DE GRONDWET EN
DE HERVORMING DER INSTELLINGEN
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Marie-Claire LAMBERT**

INHOUD

I. Inleidende uiteenzetting door de indiener van het voorstel	3
II. Bespreking	3
III. Stemmingen	5

Voorgaand document :

Doc 51 **1326/ (2003/2004)** :
001 : Voorstel van de heer De Croo

Composition de la commission à la date du dépôt du rapport /
Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag:
 Président/Voorzitter : Herman De Croo

A. — Titulaires / Vaste leden :

VLD	Alfons Borginon, Herman De Croo, Stef Goris
PS	Talbia Belhouari, Alisson De Clercq, Marie-Claire Lambert
MR	Hervé Hasquin, Olivier Maingain, Charles Michel
SP.A-SPIRIT	Philippe De Coene, David Geerts, Geert Lambert
CD&V	Paul Tant, Servais Verherstraeten
Vlaams Blok	Koen Bultinck, Bart Laeremans
cdH	Joëlle Milquet

B. — Plaatsvervangers / Membres suppléants :

Guido De Padt, Martine Taelman, Luk Van Biesen, Geert Versnick
Jean-Marc Délizee, Valérie Déom, Thierry Giet, Yvan Mayeur
Anne Barzin, Daniel Ducarme, Eric Libert, Marie-Christine Marghem
Hilde Claes, Walter Muis, Guy Swennen, Dirk Van der Maele
Pieter De Crem, Carl Devlies, Liesbeth Van der Auwera
Ortwin Depoortere, Hagen Goyvaerts, Frieda Van Themsche
Melchior Wathelet, Brigitte Wiaux

cdH	:	Centre démocrate Humaniste
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
ECOLO	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
FN	:	Front National
MR	:	Mouvement Réformateur
N-VA	:	Nieuw - Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti socialiste
sp.a - spirit	:	Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :		
DOC 51 0000/000 :	Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA :	Questions et Réponses écrites	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV :	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV :	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN :	Séance plénière	Plenum
COM :	Réunion de commission	Commissievergadering

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		
DOC 51 0000/000 :	Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	
QRVA :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	
CRIV :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)	
CRABV :	Beknopt Verslag (blauwe kaft)	
CRIV :	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)	
PLEN :	(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)	
COM :	Plenum	
	Commissievergadering	

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
 Place de la Nation 2
 1008 Bruxelles
 Tél. : 02/549 81 60
 Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
 e-mail : publications@laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
 Natieplein 2
 1008 Brussel
 Tel. : 02/549 81 60
 Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
 e-mail : publicaties@deKamer.be

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné la présente proposition de modification de la terminologie de la Constitution en ses réunions des 16 septembre et 27 octobre 2004.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DE L'AUTEUR DE LA PROPOSITION

La présente proposition ne vise qu'à adapter la terminologie de diverses dispositions constitutionnelles au nouvel intitulé du titre III, chapitre IV, section I^e, sous-section Ire. Alors que cet intitulé évoquait les conseils de communauté et de région, il fait, depuis la révision du 9 juillet 2004 (*Moniteur belge*, 13 août 2004), référence aux parlements de communauté et de région.

Il convient d'adapter en conséquence toutes les dispositions renvoyant aux conseils de communauté et de région, afin de maintenir la cohérence du texte constitutionnel.

II. — DISCUSSION

M. Hervé Hasquin (MR) constate que la proposition à l'examen ne fait qu'entériner une pratique devenue usuelle. L'orateur estime qu'il convient d'éviter les distorsions entre la terminologie courante et la terminologie constitutionnelle. Il approuve dès lors la proposition à l'examen.

L'intervenant rappelle en outre que plusieurs assemblées législatives fédérées ont déjà officiellement adopté la dénomination de parlement en vertu de ce qu'elles estimaient être leur autonomie constitutive.

Le président, M. Herman De Croo, ajoute que ce n'est pas le seul cas où les collectivités fédérées ont pris des libertés à l'égard de la Constitution. Le fait que la Constitution ne prévoit aucun titre spécifique pour les membres des gouvernements de communauté et de région n'a pas empêché ceux-ci de se parer du titre de ministre.

M. Koen Bultinck (Vlaams Blok) rappelle les objections que les membres de son groupe ont formulées lors du débat concernant la révision de la Constitution du 9 juillet 2004. Si la modification de la terminologie relative aux assemblées législatives régionales et communautaires est en soi une évolution positive, le fait que cette modification concerne également la Région de Brux-

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit voorstel tot wijziging van de terminologie van de Grondwet besproken tijdens haar vergaderingen van 16 september en 27 oktober 2004.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE INDIENER VAN HET VOORSTEL

Dit wetsvoorstel strekt er louter toe de terminologie van diverse grondwetsbepalingen aan te passen aan het nieuwe opschrift van titel III, hoofdstuk IV, afdeling I, onderafdeling I, van de Grondwet. In dat opschrift werd verwezen naar de gemeenschaps- en gewestraden, maar zulks is niet langer het geval sinds de hervorming van 9 juli 2004 (*Belgisch Staatsblad* van 13 augustus 2004); thans wordt immers gewag gemaakt van de gemeenschaps- en gewestparlementen.

Derhalve moeten alle bepalingen waarin naar de gemeenschaps- en gewestraden wordt verwezen, worden aangepast om de samenhang van de tekst van de Grondwet te handhaven.

II. — BESPREKING

De heer Hervé Hasquin (MR) constateert dat het ter bespreking voorliggende voorstel louter de gangbaar geworden praktijk bekroktigt. Volgens de spreker moeten discrepanties tussen de gangbare terminologie en de in de Grondwet vervatte terminologie worden voorkomen. Het ter bespreking voorliggende voorstel draagt dan ook zijn goedkeuring weg.

Voorts herinnert de spreker eraan dat verscheidene wetgevende assemblees van de deelgebieden de benaming «parlement» reeds officieel hebben aangenomen, op grond van hetgeen zij als hun constitutieve autonomie beschouwden.

Voorzitter Herman De Croo voegt daaraan toe dat dit niet het enige geval is waarin de deelgebieden zich vrij handelen hebben veroorloofd wat de Grondwet betreft. Hoewel de Grondwet in geen enkele specifieke titulatuur voorziet voor de leden van de gemeenschaps- en gewestregeringen, heeft zulks de betrokkenen er niet van weerhouden zich op de titel van minister te laten voorstaan.

De heer Koen Bultinck (Vlaams Blok) herinnert aan de bezwaren die de leden van zijn fractie hebben geuit tijdens de besprekking van de herziening van de Grondwet op 9 juli 2004. Ook al is het wijzigen van de terminologie inzake de wetgevende assemblees van de gemeenschappen en gewesten op zich een gunstige evolutie, toch valt te betreuren dat die wijziging ook slaat op het

les-Capitale est à regretter. Il eut été préférable de laisser à l'assemblée régionale bruxelloise la dénomination de «conseil» afin de souligner le caractère spécifique de cette région.

Le président, M. Herman De Croo, rappelle que la nouvelle dénomination du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale sera «Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale» et non «Parlement bruxellois». Cette assemblée conservera donc une dénomination distincte des autres assemblées fédérées, ce qui soulignera le caractère spécifique de cette région.

M. Koen Bultinck (Vlaams Blok) regrette que l'interprétation que le président donne de la Constitution ne soit guère appliquée. La plupart des membres du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale utilisent déjà le vocable «Parlement bruxellois».

M. Servais Verherstraeten (CD&V) rappelle que lors de la discussion de la proposition de révision de l'intitulé du titre III, chapitre IV, section I^e, sous-section I^e, la majorité s'était engagée à maintenir, lors de la coordination, le vocable «Bruxelles-Capitale». L'intervenant se réjouit que la proposition à l'examen soit conforme à cet engagement. Il espère que ce sera également le cas pour les diverses dispositions légales faisant référence au Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale.

Le président, M. Herman De Croo, répond que la coordination des diverses lois et lois spéciales sera traitée en premier lieu au Sénat. La modification des lois spéciales nécessitera donc, dans les deux assemblées, la majorité prévue à l'article 4, dernier alinéa, de la Constitution.

Selon *M. Hervé Hasquin (MR)*, il existe au niveau fédéral également une différence entre le prescrit constitutionnel et le langage courant. Les membres de la Chambre des représentants sont communément appelés «députés», alors que la Constitution ne leur attribue aucune dénomination particulière, les qualifiant sobrement de «membres de la Chambre des représentants».

Le président, M. Herman De Croo, fait remarquer que le texte français de la Constitution sous-entend que la Chambre des représentants est une chambre des représentants du peuple. Le texte néerlandais est quant à lui plus explicite, puisque la Chambre y est désignée par «Kamer van volksvertegenwoordigers». L'usage néerlandais est plus proche du texte constitutionnel, puisque

Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het ware verkeerslijk geweest de benaming «raad» voor de assemblée van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te behouden, ten einde de eigenheid van dat gewest te onderstrepen.

Voorzitter Herman De Croo herinnert eraan dat de Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de benaming «Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest» krijgt en niet die van «Brussels Parlement». Die assemblée zal dus een benaming behouden die verschilt van die van de andere assemblées van de deelgebieden, wat de eigenheid van dat gewest zal onderstrepen.

De heer Koen Bultinck (Vlaams Blok) betreurt dat de interpretatie die de voorzitter aan de Grondwet geeft, amper wordt toegepast. De meeste leden van de Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hanteren nu reeds de benaming «Brussels Parlement».

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) wijst erop dat de meerderheid zich, tijdens de besprekking van het voorstel tot herziening van het opschrift van titel III, hoofdstuk IV, afdeling I, onderafdeling I, van de Grondwet, er toe had verbonden om bij de coördinatie ervan, de woorden «Brussels Hoofdstedelijk» te behouden. De spreker stelt met genoegen vast dat het ter besprekking voorliggende voorstel die verbintenis nakomt. Hij hoopt dat zulks tevens het geval zal zijn voor de diverse wetsbepalingen die nu refereren aan de Raad van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Voorzitter Herman De Croo antwoordt dat de samenordening van de diverse wetten en bijzondere wetten in eerste instantie in de Senaat zal plaatsvinden. Om de bijzondere wetten te wijzigen is dus in beide assemblées de meerderheid vereist waarin artikel 4, laatste lid, van de Grondwet voorziet.

Volgens *de heer Hervé Hasquin (MR)* speelt ook op federaal niveau een onderscheid tussen het grondwettelijk bepaalde en het dagdagelijkse taalgebruik. Zo worden de leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers in de wandeling «volksvertegenwoordigers» genoemd, ofschoon de Grondwet hen geen enkele bijzondere benaming toewijst en ze gewoon als de «leden van de Kamer van volksvertegenwoordigers» omschrijft.

Voorzitter Herman De Croo merkt op dat de Franse tekst van de Grondwet alleen onderstelt dat de *Chambre des représentants* een Kamer is waarin de vertegenwoordigers van het volk zitting hebben; de Nederlandse tekstversie daarentegen is expliciter, aangezien de Kamer daarin de «Kamer van volksvertegenwoordigers» wordt genoemd. Het Nederlandse taalgebruik staat dus

les députés sont couramment appelés «*volksvertegenwoordigers*», soit «représentants du peuple».

dichter bij de grondwettekst, aangezien de verkozenen door de bank genomen «*volksvertegenwoordigers*», dus de «*vertegenwoordigers van het volk*», worden genoemd.

III. — VOTES

L'article unique fait l'objet d'un vote scindé afin que chaque proposition de modification d'une disposition constitutionnelle puisse être adoptée séparément.

Les alinéas 1er à 27 sont successivement adoptés par 8 voix et une abstention.

Les alinéas 28 à 31 sont successivement adoptés par 9 voix et une abstention.

Les alinéas 32 à 48 sont successivement adoptés par 8 voix et une abstention.

Le rapporteur,

Marie-Claire LAMBERT

Le président

Herman DE CROO

III. — STEMMINGEN

Over het enige artikel wordt een gesplitste stemming gehouden zodat ieder voorstel tot wijziging van een grondwettelijke bepaling afzonderlijk kan worden goedgekeurd.

Het 1ste tot het 27ste lid worden achtereenvolgens aangenomen met 8 stemmen en 1 onthouding.

Het 28ste tot het 31ste lid worden achtereenvolgens aangenomen met 9 stemmen en 1 onthouding.

Het 32ste tot het 48ste lid worden achtereenvolgens aangenomen met 8 stemmen en 1 onthouding.

De rapporteur,

Marie-Claire LAMBERT

De voorzitter,

Herman DE CROO